

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра міжнародних відносин і регіональних студій

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни
«Основи геополітики та геостратегії»

Підготовки бакалавра

галузі знань 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

Силабус розроблено на основі ОПП «Міжнародні відносини» 2021р., Стандарту вищої освіти України для *бакалаврів* спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Розробник: Копачинська Галина Василівна

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин і регіональних студій, протокол № 1 від 31.08.2021 р.

Завідувач кафедри:

проф. Коцан Н. Н.

СИЛАБУС

НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ	Основи геополітики та геостратегії
ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА	Кафедра міжнародних відносин і регіональних студій. Факультет міжнародних відносин
ПЕРІОД РЕАЛІЗАЦІЇ КУРСУ	7 семестр 4 курс 1 сем. 2024-2025 н.р.
ВИКЛАДАЧ	Копачинська Галина Василівна
КОНТАКТНІ ДАНІ	kopachinska.galina@vnu.edu.ua
КОМПЕТЕНЦІЇ ТА ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧА	кандидат географічних наук, володіння українською та англійською мовами (сертифікат В2). Наукові дослідження в сфері туризму та геополітики; трансформації геополітичних інтересів України на сучасному етапі.
ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ	<i>Лекції+семінари</i>
КРЕДИТИ ECTS	5 (150 годин)
ФОРМА КОНТРОЛЮ	Екзамен
МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОЦІНКИ РОБОТИ СТУДЕНТІВ (КРИТЕРІЇ ТА ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ ОТРИМАННЯ КРЕДИТУ ЗА КУРС)	<p>Формою підсумкового семестрового контролю з даної дисципліни є іспит, що складається в усній формі. Екзаменаційний білет містить 3 питання (1 теоретичне та 2 практичні).</p> <p>Якщо поточна семестрова оцінка становить не менше 75 балів, то за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з навчальної дисципліни. У протилежному випадку, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає іспит. При цьому бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.</p> <p>Екзаменаційна оцінка визначається в балах (від 0 до 60) за результатами виконання екзаменаційних завдань. В цьому випадку підсумкова семестрова оцінка визначається як сума поточної семестрової та екзаменаційної оцінок в балах згідно шкали оцінювання.</p>
ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	<p>Оцінювання під час семінарських занять оцінювання здійснюється на основі того наскільки студент вміє самостійно проаналізувати і передати здобуті знання, перечитування інформації з листка забороняється. ІНДЗ здаються під час семінарських занять, посилення на використанні матеріали та ресурси є обов'язковими, кожен студент несе особисту відповідальність за академічну доброчесність. Пропущені лекційні заняття не відпрацьовуються, семінарські заняття можуть бути відпрацьованими лише за умови наявності вагомих доказових причин відсутності студента. Дедлайн здачі ІНДЗ та пропущених семінарських занять (за умови вагомих доказових причин) до дня здачі заліку. Максимальна кількість пропусків без вагомих доказових причин – 2.</p>
МЕТА І ЗАВДАННЯ І КУРСУ	<p>Метою курсу є формування знань про теоретичні основи геополітики, її основні закони та парадигми, геополітичні інтереси, вектори геостратегії, геоекономічні пріоритети у зовнішній політиці країн та регіонів світу.</p> <p>Основними завданнями курсу є набуття вичерпного знання щодо геополітичної та геоекономічної карти світу і окремих регіонів; формування уявлення про співвідношення сил у світовій геополітиці та геоекономіці; усвідомлення об'єктивної геополітичної і геоекономічної ролі і місця України в сучасному світі.</p>

ОПИС КУРСУ КУРС ПОДІЛЕНИЙ НА 8 ТЕМ ПРОТЯГОМ СЕМЕСТРУ

No.	ТЕМА
1.	Теоретичні основи вивчення геополітики
2.	Історичні етапи становлення геополітики як науки
3.	Класичні геополітичні ідеї та концепції
4.	Сучасні геополітичні ідеї та концепції
5.	Російські геополітичні ідеї та концепції та їх вплив на поведінку держави на міжнародній арені
6.	Глобальна і регіональна прикладна геополітика
7.	Особливості становлення української геополітичної думки
8.	Геополітичні інтереси та геостратегія сучасної України

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1.	Гольцов А. Г. Геополітика та політична географія : підручник. К. : Центр учб. л-ри, 2012. 416 с.
2.	Дністрянський М. Геополітичні доктрини і підходи : критичний аналіз методології. Львів: ЛНУ, 2003. 111 с.
3.	Дністрянський М. С. Геополітика : Навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 436 с.
4.	Дністрянський М. С. Політична географія та геополітика України : Навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга □ Богдан, 2010. 344 с.
5.	Дорошко М. С., Шпакова Н. В. Геополітичне середовище та геополітична орієнтація країн СНД : Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011.
6.	Кудряченко А. І., Рудич Ф. М., Храмов В. О. Геополітика : Підручник. К. : МАУП, 2004.
7.	Мадіссон В. В., Шахов В. А. Сучасна українська геополітика : навч. посіб. для студентів гуманітар. спец. вищ. навч. закл. Київ : Либідь, 2003. 174 с.
8.	Кучик О. С., Заяць О. А. Зовнішня політика України : навчальний посібник 2010 URL: http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-154.html (дата звернення: 04.07.2021)

ОБОВ'ЯЗКОВА ЛІТЕРАТУРА

1.	Вегеш М., Палінчак М., Петрінко В. <i>Геополітика в поняттях і термінах: підручник для студентів та аспірантів спеціальні " Політологія".</i> Ужгород: Видавничий дім "Гельветика", 2020. 786 с.
2.	Дністрянський М. С. <i>Загострення геополітичних взаємин у період постмодерну та становище України : монографія.</i> Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 154 с.
3.	Закономірності функціонування глобальної економіки. URL: http://www.helpiks.org/4-19769.html . (дата звернення: 04.07.2021)
4.	Мирослав Дністрянський, Галина Копачинська, Наталія Дністрянська <i>Проблеми неврегульованості політичного статусу територій як чинник поглиблення суперечностей у міжнародних відносинах. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного</i>

- університету імені Володимира Гнатюка. Серія: географія. Том 51, № 2 (2021). С: 74-81
DOI: <https://doi.org/10.25128/2519-4577.21.2> URL: <http://nzg.tnpu.edu.ua/issue/view/14796>
5. Незалежний аналітичний центр геополітичних досліджень «Борисфен Інтел» URL: <https://bintel.org.ua/> (дата звернення: 04.07.2021)
6. Jeremy Black. *Why geopolitics matters*. URL: <https://www.fpri.org/article/2020/01/why-geopolitics-matters/> (дата звернення: 04.09.2021)
7. Geopolitics: Definition, Foundations & Example URL: <https://study.com/academy/lesson/geopolitics-definition-foundations-example.html> (дата звернення: 04.09.2021)

ЕФЕКТИ НАВЧАННЯ

	Інтегральна	Загальні	Фахові
Компетентності	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.	ЗК3 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	СК1 Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій
		ЗК4 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	СК2 Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.
		ЗК5 Здатність працювати в міжнародному контексті	СК4 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень
		ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	СК5 Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав
		ЗК8 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	СК8 Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені
		ЗК10 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово	СК9 Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем
		ЗК12 Здатність до пошуку, оброблення та	

		аналізу інформації з різних джерел	
		ЗК13 Здатність бути критичним і самокритичним	
Програмні результати	PH01	Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин	
	PH03	Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.	
	PH04	Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень	
	PH06	Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях	
	PH11	Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні.	
	PH13	Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору	
	PH15	Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо	
	PH17	Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсі	

МЕТОДИ РОБОТИ ТА НАВАНТАЖЕННЯ

ECTS кредити (1 ECTS = 30 годин роботи студента)	5 кредитів ECTS
--	-----------------

Загальне навантаження (годин)	150 годин
Лекції	36 годин
Практичні заняття	24 годин
Консультації	10
Елементи роботи студента	Кількість годин
читання літератури для занять	20
постійний огляд преси та інших засобів масової інформації	10
збір даних	10
аналіз та інтерпретація даних	10
виконання доручень та виконання домашніх завдань	5
групова робота поза класом	10
підготовка та захист ІНДЗ	5
підготовка та написання МКР	10
Загальна кількість годин	80